

har blitt kalt «De gule vestene» har tilsynelatende ikke utspring i noen etablerte politiske organisasjoner, være seg partier eller fagforeninger. Det ser ut til å være en spontan protest fra den franske arbeiderklassa på tvers av tradisjonelle politiske skillelinjer. En protest mot en politikk som systematisk strammer inn mot arbeidsfolk for at den økonomiske eliten skal få mer albuerom.

Sida bevegelsen er tverrpolitisk, har også folk fra det høyreekstre partiet Nasjonal Front deltatt i demonstrasjonene. Dette har fått enkelte på venstresida til å kvie seg litt for å gi «De gule vestene» full støtte. Men at høyreekstre prøver å utnytte en urolig situasjon til sin fordel, er et argument mot de høyreekstre. Det er ikke et argument mot å støtte demonstranter som har rettferdige krav. Og enhver som slåss for en sak, kan risikere å havne i dårlig selskap. Jeg er imot EU, sjøl om det fins krefter innenfor norsk EU-motstand jeg ser på som uspiselige. Slik sett er jeg i dårlig selskap, men det er et argument mot de kreftene som prøver å utnytte folkelig EU-motstand til et reaksjonært formål, det er overhodet ikke noe argument for EU. Ei oppgående venstreside må se på hvilken samfunnsklasse bevegelser som «De gule vestene» representerer. Og det er ingen grunn til å tvile på at «De gule vestene» representerer den franske arbeiderklassa.

Hvis venstresida skal være opptatt av å holde en armlengdes avstand til bevegelser i arbeiderklassa fordi det fins krefter der vi misliker, overlater vi hele arenaen nettopp til de kreftene vi sier vi vil bekjempe. Det som skjer i Frankrike nå, er en klassekamp. Og da må venstresida alltid støtte arbeiderklassa fullt og helt, sjøl om det skulle bety at vi risikerer å havne i dårlig selskap.

Bjørn Venstad
Rødt-medlem

VINDKRAFT

Derfor skal ikke Finnskogen ødelegges av vindmøller

FINNSKOGEN ER en av fremtidens viktigste ressurser i forhold til folkehelsearbeid. Dagens helsevesen har hovedsakelig konsentrert seg om patogener (sykdomsfremkallende) årsaker som grunnlag for behandling. Morgendagens samfunn må i langt større grad legge vekt på det som styrker helsen, de salutogene (helsefremmende) faktorene.

Finnskogen har lange kulturelle tradisjoner og en særpreget og rik natur. I fremtidens helsefremmende arbeid vil natur- og kulturaktiviteter måtte få en betydelig plass. Mange av

VINDKRAFT: Avbryt prosjektet i Kjølberget, oppfordrer Stig Braathen

menneskets lidelser i dag har sitt utspring i manglende helhetsforståelse. En bevisstgjøring av samspillet mellom kropp, intellekt, følelser og ånd kan best komme til uttrykk gjennom nærhet til kultur og natur. På Finnskogen ligger alt til rette for å finne en nærhet til naturen som blir mer og mer sjelden. Denne nærheten må ikke forstyrres av ødeleggende faktorer. All aktivitet som setter dype spor i naturen eller fremmedelementer som skjemma horisonten er i denne forstand å betrakte som uhelse.

I vårt distrikt har vi erkjent at Finnskogen er unik og det spirer godt med forretningsideer og tiltak for å tjene penger på merkevaren. Merkevarebygging tar tid, mens rasering av en merkevare kan skje nærmest over natten. Ingen ønsker at alt utviklingsarbeidet skal legges i grus. Således forstår også de fleste at høye vindturbiner vil redusere verdien av merkevaren vår i forhold til reduksjon i turisme og derigjennom mindre salg av nisjeproduktene som knyttes til. Likevel vil jeg hevde at vi har hatt feil utgangspunkt i tilnærmingen til Finnskogen som et salgbart produkt. Finnskogens mystikk og historie burde bidratt til at området ble markedsført som rekreasjonssenter for å ivareta god folkehelse.

Det er ikke uten grunn at en av verdens fremste økopsykologer har hentet inspirasjon til mange av sine dikt gjennom tilstedeværelse i vår nærnatur. Spesielt i diktet «Treet» avslutter Hans Børli med: «...Du står der i vår vinden med øret presset mot ru bark. Og plutselig vet du ikke om det er du som opplever treet eller treet deg». Det er et av de beste vitnesbyrd om at mennesket er en del av all naturen. Mennesket har over lang tid utviklet en gudommelig tro på at mennesket står over

alt annet i naturen. Å vinne tilbake forståelsen av at vi faktisk er en del av naturen tar tid. I tillegg vil det smerte oss å innse at vi ikke klarer oss uten naturen, mens naturen utmerket klarer seg uten mennesket. Jo lengre vi som mennesker beveger oss vekk fra samhörigheten til naturen, jo viktigere blir det å få oppleve ett fellesskap med og i naturen. Mulighetene for dette forsvinner i takt med alle de ødeleggelser av natur som vi mennesker forårsaker. Lite vet vi om at vi på denne måten reduserer vår egen livskvalitet og at denne på et tidspunkt blir så lav at eksistensberettigelsen dør hen.

De færreste av oss har noe forhold til Norges Grunnlov, § 110b. Det er imidlertid tydelig at de som forfattet paragrafen hadde en viss forståelse for viktigheten av natur og miljø: «Enhver har Ret til Milieu som sikrer Sunnhet og til en Natur hvis Produksjonsævine og Mangfold bevares. Naturens Ressourcer skulle disponeres ud fra en langsiktig og alsidig Betragtning, der ivaretager denne Ret ogsaa for Efterslægten. For at ivaretage deres Ret i Henhold til foregaaende Led, ere Borgerne berettigede til Kundskab om Naturmilieuets Tilstand og om Virkningerne af planlagte og iværksatte Indgreb i Naturen». Så sent som i 2014 ble denne paragrafen gjennomarbeidet og gitt en ny språkdrakt og betegnes i dag som Grunnlovens miljøparagraf (§112). Det burde tilsi at vi fortsatt vil respektere naturen som en del av oss og våre liv.

Med dette utgangspunkt må det være vår plikt å protestere mot bygging av vindkraftanlegg i vår verdifulle natur. Denne gangen er det planene om bygging i Kjølberget det må protesteres mot. I fjor var det massiv protest mot bygging i Mangslidberget på svensk side

av den «kunstige» landegrensen som gjaldt. Naturen har ingen grenser og naturperlene ødelegges like mye om det er på svensk eller norsk grunn. Når utbyggerne stod klare for å bygge 34 vindmøller i Mangslidberget i Torsby kommun var det godt å se at svenske politikere forstod alvoret og fikk stoppet ødeleggelsene. Selv om svenskene ikke hadde vår grunnlov å forholde seg til hadde de moralsk ryggrad til å stå imot. Det er å håpe at slik moral fortsatt eksisterer både i Tyskland og Norge. Avbryt prosjektet i Kjølberget nå!

Stig Braathen

VINDKRAFT

Hvor troverdig er vindkraftbransjen?

IFØLGE ØSTLENDINGEN var olje og energiminister Kjell-Børge Freiberg svært begeistret da han onsdag 12. Desember åpnet Raskiftet vindkraftverk, der han elegant løfter hjelmen for «et imponerende syn». Mon-tro om begeistring hadde vært like stor om han hadde vært bosatt ved en perle av en innsjø og fått en horde med vindmøllemonstre på de høyeste åsene i sin beste utsikt? Og til tider også å bli utsatt for lavfrekvent støy på over 50 desibel (dBA) fra disse monstrene.

Kanskje ville han da ha beholdt både hjelm og hørselvern på?

I hht. Statens forurensnings-tilsyn og Nve er maksimalt tillatt støy fra vindkraftverk mellom kl.22.00 og 07.00, 37 dBA målt ved bolig!

Lavfrekvent støy vandrer som kjent lett gjennom både vegger og stengte vinduer. I tillegg har ny forskning konkludert med at lavfrekvent støy er helseskadelig.

Vindkraft-industrien respekterer hverken natt, helg eller helligdagsfreden. Den kverner på med sin dundrende rytmiske triumfemelodi.

Olje og energiministeren fremhever Raskiftet som et godt bidrag for å skape verdier lokalt.

Ifølge telefonsamtale med daglig leder Magnus Axelsson er det så langt kun en fast arbeidsplass fra vertskommunen Trysil og Åmot. Ikke verst for en industriutbygging som legger beslag på 27 kvadratkilometer..

Lokale arbeidsplasser ble sterkt framhevet av Austri vind i konsesjonsprosessen..

Olje og energiministeren sier også at dette skaper mer fornybar energi i Norge.

Joda, fornybar energi er selvsagt positivt. Norge har alltid hatt så godt som 100% fornybar energi. Men hvor blir det av denne nye energien? Et klikk på Statkraft kan fortelle at Norge pr. 15.12.18. hadde en netto eksport av strøm på 28 ganger mer

enn den kalkulererte produksjonen fra Raskiftet.

Selv på den tørreste sommeren kunne man ved å følge med på Statkraft sine sider konstatere at strømeksperten gikk sin gang, mens strømselskapene bidro med sin opp-hausing av strømprisene. Høsten ble godt over normalen regnfull, men prisene forble fortsatt høye. Først nå i det siste har trolig sannheten kommet fram. Høyere CO2 avgift og kullpriser i Europa er hovedårsaken..

Dette tilsier at jo mer vi knytter oss til det europeiske nettet gjennom utbygging av kraft og strømkabler for overføring, jo mer tilnærmet det europeiske markedet blir våre strømpriser.

Vi betaler alle for utbygging av ikke konkurransedyktig fornybar energi gjennom påslag på strømregningen.

I 2017 betalte en gjennomsnitt husstand 640 kroner, og mer skal det bli i årene som kommer.

Samtidig står flere vindkraftutbyggere i kø for å grafse til seg enda mer av vår uberørte natur. Norske og utenlandske aktører åpner velvillig lommeboka for å «kjøpe seg inn» hos alle impliserte.

Er norsk energipolitikk i ferd med å gjøre Norge til «husmenn» for Europa ved å stille stadig mer av våre nasjonal-skatter til disposisjon for vindkraftformål?

Med på kjøpet får man en reduksjon av gode rekreasjonsområder, forringet livskvalitet og reduksjon av eiendomsverdi for de berørte.

BKK, som er det største energiselskapet på vestlandet har store planer om vindkraftutbygging i Hordaland. En tankevekker er at de fleste berørte kommunene sier nei, på tross av at de er medeiere i energiselskapet. Godt noen ser hvor galt dette bærer avsted!

Man hører knapt om hva som kan gjøres for å effektivisere våre vannkraftanlegg. Et godt eksempel er fornyelsen av Vamma kraftverk i Glomma i Østfold, som skal stå ferdig i 2019.

Prosjektet innebærer en omfattende opprusting og utvidelse av kraftverket. Her byttes mer enn hundre år gamle aggregat ut og gir en årlig produksjon på 1000 GWh til en pris-lapp på 920 millioner. I tillegg gir det en effekt-økning på 230 GWh, uten at dette knapt synes i terrenget. (Raskiftet 370 GWh, 1,4 milliard)

Det er også trolig at de løpende driftsutgifter ved et vannkraftanlegg er minimale i forhold til et vindkraftanlegg.

Til forskjell fra vindkraft kan vannkraft lett styres og gir i tillegg svært stabil strømforsyning. Levetiden for et vindkraftanlegg er bare brøkdelen av et vannkraftanlegg og etterlater seg etter 20-25 år et kjempemessig berg med skrapjern i tillegg til store mengder miljøskadelig avfall som det ikke er mulig å gjenvinne. For ikke å snakke om uopprettelige spor i sårbar norsk natur.

Dagfinn Hagen